

I na Institutu za crkvenu glazbu u nastavi solfeggia provodi se jedan od modifikacija Tonic-solfa sustava solfeggia koji je, nažalost, premalo poznat našim glazbenim pedagogima, a koji je ušao u 150. godišnjicu opstojanja. Ovdje bi trebalo istaknuti tri bitne komponente ove modifikacije solfeggia koje bi trebao u potpunosti usvojiti svaki učenik solfeggia:

1. Ovladavanje ritma u određenom metru (jednostavnim i složenim ritamskim oblicima).
2. Ovladavanje intonacijskih odnosa tonova na temelju mentalnog efekta pojedinih tonova i osjećaja njihove funkcije u tonalitetu, uz primjenu solmizacijskih slogova, vježbajući određene intonacijske odnose tonova prvo na način "litanija" a zatim u sklopu vokaliza i melodija.
3. Okretno čitanje nota u svih 7 pozicija Do-ključa (u relativnoj i apsolutnoj notaciji).

Postupnim ovladavanjem i usvajanjem ovih komponenata vokalne glazbe svaki će učenik steći temeljni uvjet za uvježbavanje višeg stupnja voklane glazbe: umjetničkog izvođenja, što je konačna svrha svakog studija glazbene umjetnosti.

Svaki bi učenik glazbe trebao zapamtiti da je za produktivnu i reproduktivnu glazbu potrebno: 1. znanje, 2. umijeće, 3. umjetnost, a to je sve zastupano u Tonic-solfa sustavu učenja glazbe, kojeg bi trebao temeljito upoznati svaki profesor solfeggia, te time i sebi i svojim učenicima i studentima olakšati ovladavanje sigurnog i muzikalnog pjevanja prema notnom i literarnom tekstu.

Idejnim začetnicima i utemeljiteljima ovog, do sada najlakšeg puta glazbenog odgoja, glazbenim pedagogima Ani Sarah Glover i Johnu Curwenu, povodom 150. obljetnice postanka Tonic-solfa sustava solfeggia dugujemo iskrenu zahvalnost. Najbolje ćemo im zahvaliti ako temeljito upoznamo ovaj sustav solfeggia i glazbenog odgoja te ga primijenimo u praksi, kako su to svojevremeno učinili pioniri ovog sustava u Hrvatskoj prof. Zlatko Grgošević i prof. Božo Antonić.

LITERATURA:

1. *Muzička enciklopedija*, I. (A-Goz). J. Leksikografski Zavod, Drugo izdanje, Zagreb, 1971.
2. Curwen, J.: *The Standard Course of Lessons and Exercises in the Tonic-Solfa Method...* Eight Ed. Tonic Sol-fa College of Music, London, 1901.
3. *Muzička enciklopedija*, III. (Or-Ž). J. Leksikografski Zavod, Zagreb, 1977. Drugo izdanje.
4. Ivanović, R.: *Etape modificiranog Tonic-solfa sustava solfeggia*. Diplomski radnja. Institut za crkvenu glazbu, Zagreb, 1992.
5. Grgošević, Z.: *Muzički diktati*, I. Muzička naklada, Zagreb, 1965.
6. Ward, J.: *Musique pour les classes elementaires...* Desclée, Tournai, 1953.
7. Hardy, T.M.: *Mental Effect (Bases for Singing...)*. Curwen & Sons, London, 1937.
8. Hundoeffer, A.: *Übungsbuch zum Leitfaden der Tonika-Do Lehre*. Siebente Auflage. Tonika-Do Verlag, Belrin-Hannover.

ETNOMUZIKOLOGIJA

O hrvatskim rômarskim bistričkim popijevkama iz Međimurja

Miroslav Vuk, Zagreb

(Nastavak)

Pripomena: Popijevke iza čijih naslova se nalazi križić (+) vodi vižar ili vižarica, a zatim isti tekst i napjev ponavljaju svi prisutni.

ŽALOSNA KRUNICA

Umjereno $\text{♩} = 96-80 (60''-70'')$

Ho-di, du-ša, na Bô-ži pô-t, na Bô-ži
Tam buš du-ša vi-dla ti kaj Jê-zuš
pô-t za Jê-zu--šom, za Jê-zu--šom na
za nas tam tr-pi, za vo-lju na-ših
go--ru, na go--ru vi--so--ku
grê--hov:kr--vá-vi pô-t to--či.

1. Hodi, duša, na Bôži pô-t, na Bôži pô-t za Jêzušom, za Jêzušom na goru, na goru visoku.
Tam buš, duša, vidla ti kaj Jêzuš za nas tam trpi, za volju naših grêhov: krvávi pô-t toči. (10 X)
2. Hodi, duša, ...
za volju naših grêhov: bičem bičevan bil. (10 X)
3. Hodi, duša, ...
za volju naših grêhov: trnjem korunjen bil. (10 X)
4. Hodi, duša, ...
za volju naših grêhov: teški križ nosio. (10 X)
5. Hodi, duša, ...
za volju naših grêhov: na križu raspet bil. (10 X)

BISTRİČKA

Majko Bô-žja Bistrička mo-li se za nas!
mi smo tvoji pu-tni-ci bla-ss-slovi nas!

(Sve -ta Ma-ri-jo mo-li se za nas!)
(Sveta Bogo - ro-di-ce mo-li se za nas!)

Mi ti ru-ke pruža-mo, srcem te po-zdravljamo,

f zdra-vo, zdra-vo. zdra-vo Ma-ri-jo.

ff U-množi na-šu vjě-ru, u-čvr-sti u-fa-nje,

brati mi-la Majci-de sve izgublje-ne. -re.

Druga inačica pripjeva:
♩ = 56 (34")

Ne-be--ski an-de--li o-tva-rajte raj,

da vi-di-mo Ma-ri-jo taj ne-be-ski sjaj!

GRĚŠNIKE POZIVA

mf GrĚšnike po-zi-va Ma-ri-ja Djěvi-ca,

f kak Ma-ti nas zo-ve: "Ho-te k me-ni, dě-ca!"

1. GrĚšnike poziva Marija Djěvica, Kak Mati nas zove: „Hote k meni, děca!”
2. Nikoga na svĕtu něje tak grĚšnoga. koga ne bi štĕla prijeti za svoga.
3. „Se ĉuvam i brĕnim,” govori Djěvica, „od vas ne odvrĕćam pogled svoga lica.”
4. Zĕto, drĕga braťja, zbog grĚhov ne zdvojmo, k dolici bistriĉki popĕvajuĉ hodmo.
5. Duĕe ne ĉĕkajmo, na pĕt se sprĕvljajmo, trude i vruĉine rado podnĕšajmo.
6. Po suhom i mokrom hodmo dragovoljno. tĕ je naŝi Majki Mariji povoljno.
7. Bude nam skrbĕla za sreĉno ŝivljĕnje i po naŝi smrti zduŝno zveličĕnje.
8. K tebi mi nevoljni i tuŝni kriĉimo, pod obrambu tvoju dospĕti ŝelimo.
9. Gĕnuli se jesmo kaj te pohodili i pred tvojim kipom tebi se zruĉili.
10. O Majka, ljubljena, ne skrĕti nam lica, horvatska patrona, nebĕska Kraljica.
11. Vudĕli nam milost kaj dojdemo k tebi i sakoga od nas ondaj primi k sebi.
12. Prosimo za ljubav tvoju marijansku, brĕni od kaŝtigi zemljicu horvatsku.
13. Dej nam se potrĕbno, ĉuvaj nas od glĕda, vojske, ognja, vode, nazlĕba i jada.
14. Budi nam vesĕlje ak' nas tuga mori, pomoĉnica sakom vu polju i v gori.
15. Teĕĕkom po svĕtu, domĕrom pri dĕmu, naŝim preminuĉim ŝteri su vu grobu.
16. Oni jesu k tebi rado dohĕjali, Majkicu Mariju z srcem darovali.
17. Nam nĕvuka dĕli kak nĕjlĕpŝe znali kaj bi mĕsto jih mi simo ŝetovali.
18. I v jihovo ime mi te pozdrĕvljamo, kak su oni nĕgda, tak ti mi spĕvamo.
19. Bog znĕ da li k lĕtu ŝivi bumo bili kaj bi tebe, Majka, znoviĉ pohodili.
20. Zĕto prosimo te Marija Djěvica, pokoja dej sima ke skriva zemljica.
21. Blagoslovi mrtve i ŝive domare, milo se obrni na nas tve' rĕmare.
22. Dej nam svo miloŝĉu kaj bumo i k lĕtu mogli te pohodit ŝivuĉi na svĕtu.
23. ĉuvaj nas i brĕni, ne skrĕti svog lica gda naŝega ŝitka premine duŝica.
24. Ondaj nas se primi kaj se zveličimo i Isusa s tobom na vĕke diĉimo. Amen.

(Nastavak slijedi)